THESES LOGICÆ, METAPHTSICÆ, PHTSICÆ, MATHEMATICÆ, ET ETHICAE.

Quas Adolescentes hac vice ex Collegio Glasguensi cum Laurea emittendi ou ou publice propugnabunt, ad diem 27 Julii, Anno Domini, 1646.

In communi Gymnasii Aus ditorio hora solita.

Praside Jacobo Darimplio.

Excudebat Georgius Andersonus, Anne Die. 1 6 46.

OSLIND SALVED SALVED SALVED

DALRY MALE Ser James, ONIVERSITY OF GLASGOW Wing 55180

NOBILISSIMO

AUGUSTISSIMO DOMINO, ARCHIBALDO,

Dom. Lornæ, &c.

Illustrissimi Marchionis Argathelia, &c. Hæredi, Salutem.

I quid Emolumenti vel huic Collegio, vel mihimet, vel his adolescentibus usquam with, Nobilistime Domine, quod have opeatam laborum metans escendentes, una mecum sub firmo & felici tuo patrocinio nunc attingunt, id totum tibi debetur, & acceptum lubenti fimis refertur animis : Quippe cum afflictus respublice bujus & Ecclesia Status , hostium ingruentium colluvie plane oppressus, & ad ima concussus fundamina fuit; omnia tum turbata, & hos collegium inopportune folutum erat, atque finguli ques patrie & pietatis sensus stimulaverat, omnibus modis & rationibus quibus laboranti succurrere poterant, se applicuerunt: Ego etiam qui non ita pridem eadem de causa belli arumnas sustinui, & rebus aliquandiu sopitis, à Martis ad musarum castra traductus sui, tibique Illustrissimorum parentum tuorum erga te cura, atque insigni erga me & merita benevolentia, institutor poprepositus sed in felicibus iis commotionibus divulsus. Quapropter mollitiem scholasticam indignatus cum arca & Izrael sub dio erant, ad cantem à qua veneram, vitam militarem redii, atque otium, securitatem, & quecunque mihi chara fuere, publica utilitati litavi, meosque labores quantuloscunque sinceri cordis affectu devovi. Verum tantum apa d te vaक्ष स्वरूक्त हिंद स्वरूप स

luit mei desiderium & memoria, at ex Anglia revocatum publica que authoritatis mandato reducem obtinuisti, ut te in bac Academia attenderem, & (quod singulare erat) sine officii quo tum fungebar facture ant diffendio. Me Ergo tibi debeo reducem, imo multis fortifimis Commilitonibus meis, qui ex eadem sorte pro aris & focis strenue demicantes ceciderunt , Supervivum. Tibi etiam bi juvenes debent institutorem, omnesque proventus hosce laborum nostrorum quales. cunque, prout debemus ita divinctissimorum animorum obsignaculo, tuo bonori damus, dicamus, consecramus. Nec dubitamus quin favor apud bonos gratissimi tui nominis affulgente splendore conciliabitur, & si quis virulentis invidia transversus obtutus, hac tantilla lustrare non dedignetur, tui patrocinii velamine ab ictu arcebitur & im-Eadem enim vides bic posita , que ut vera & genuina principia tibi proposita fuere, queque ipse defendisti, & nunc ab omni liventis Momimacula defendenda suscepisti. Novimus plerosque id unice practurum astimare, & in his Philosophicis ventilationibus venditare, ut paradoxa videantur tueri, & ab omni certitudine distra-Etam veritatem sub binis fani faciebus proponere: nec morantur sibi ex animi sententia private docenti publice contradicere: quasi vero illustre benemeritum consequuti subtilitatis sue atque eruditionis specimen oftentaffent, cum tamen veritatem incertitudinis, aut se levitatis aut (quod verius est) Sophistice simulationis redarquant: Etenim velut imber pracipiticasus flatulentas in aqua excitat bullas, qua licet solida videantur corpora per aquas natantia aciculæ tamen puncturam non patiun: tur fed statim aerem esse in tenuissima aquosa pellicula inclusum produnts Ita isti suas positiones sufflant, ut quando proprio robore subsistere ex-Bestantur, nedum primum sustinere valent impetum, quin statim deteeant rem effe tritam & vulgarem, sed inassuetis expressam vocabulis. Inanem illam vanitatem nos plurimum abbominamur, & vera animi sensa quadrantibus conamur explicare verbis, eademque bic ponimus que alibi fusius explicata tenemus: que si cui paradoxa videantur, ejusmodi faltem acrea non esse spondemus, ideoque precipuorum gremio ratiunculam infinuavimus, atque refragantes si ingenuos candidosque, ad pleniores commentarios, Cateros at publicam disceptationem invitamus, neque alias afquam nostro officio deerimus. O quanta felicitas

निकासिकासिकारम्का स्वाकारम् । स्वाकारम् mibi obtigiffet, Illustriffime Domine, si bac que nune gratia tua patro cinaris plena etiam notitia comperta tuereris, per universam disciplinarum Seriem mea cura conductus, quodnist illius expectatione crectus, nunquam fuiffem hucufque profectus; feraveram enim miras & infignes natura dotes, quas per incuriosam, & primam tum adolescentiam tuam ut per ac renamconspersas perspexi jemmas collectas, formatas, ornatas adjutricibus polivisse manibus. Ut idem mihi eveniret, quod in morborum cura medicis sape accidit: natura operatur, sanitas laboranti Sequitur , atque effoctus medico ascribitur ; Ita & Ego in te erudiendo, natura ductrici & Domina suffamulando spectavi, eximium tibi omnigena perfectionis splendorem, immodicumque mihi apud singulos honorem, apud te tuosque perpetuum favorem cessurum. Scio esse obtrectatores, qui quodeunque dixero adulationis calumniabuntur, nihil ergo proferam præter quod verum est, moderatum, & minus: quod invito eorum rictu, despectoque rugitu, ego semper tuebor, experientia brevi mundo manifestabit, & comprobabunt omnes. Perspicacissima ingenii tui acies, mentisque evectissima sublimitas, Supra cetatem fecerunt facultatem, quacunque proposita ingeniosissime capiendi, sagacissime exercendi, & sidelissime retinendi. Nobilisque instinctus animum erexit, & ad ulteriora at que ardua genii tendentia ita extulit, ut nibil vile, ludicrum, aut puerile, (prout in illa lasciviente etatula fieri solet) insequeretur, sed excelsa quæque & decora instituto plane virili moliebatur; unde heroicum in differtationibus desiderium nemini cedendi, grataque serene frontis invitatio, morumque insinuatio singulos alliciendi effloruerunt, & cousque apud omnes prevaluerunt, ut non plures habueris spectatores, quam amotores, felicisque indolis & ingenii admiratores. Et ut compræhensim omnia involvam, nihil in te repertum est quod non illustrissima prosapia unde es oriundus altitudinem sapiat, nobilemque fortem ad quam aspiras deceat & decoret, ut jure ab omnibus gratulantibus intuearis oculis, velut angustissima ilius & potentissima familia erectissimum stemmi, ornatissi a corona, & illibatus flosiulus, illi etiam atque reipublice buic & Ecclesia, ut ornamentum & emolumentum amplissimum futurus Perge ergo qued residuum est generosissime Domine juventutis florious provectioris atatis respondeant

respondeant fructus, & efflorescentie fertilitas. Habes ob oculos familiare exemplar votissimum tibi & cognatissimum, illustrissimi Marchionis Parentis tui nobilissimi vitam, per omnem statum prosperum & adversum, turbidum & quietum, velut unicam tibi proponendam & imitandam ideam. Cujus sincera erga Deum pietas, sollicita erga patriam cura, stabilis erga bonos benevolentia, assidui labores, vigilia, solicitudines, molimina, & nusquam aquata perpes. siones quibus pro religionis puritate, pacifque restitute securitate, indefatigabili luctu anbelabat jamdudum & contendedat, mundo manifesta sunt. Ejus ideo memoriam & benemerita, dissipato obtrectantis maledicentia fumo, & prajudicantis malevolentia caligine, omnis posteritas osculabitur, venerabitur, suisque in obsequium & imitationem in perpetuum proponet. Nec minora de te expectanda non affentationis, sed officy mei ratione, mundo polliceor, & pranuncio: Quivpe Reipublica Platoniana prascriptum est probatissimum, juventuti institutores esse praficiendos, qui singulorum indolem inspiciant & reipublice indicent, ut quadrantibus adaptentur muneribus. Pro eximiis autem in me & hos condiscipulos tuos observantissimos benemeritis, nostros omnes conatus tibi devovemus; atque incolumitatem, gratiam, & felicitatem, intimis votis, imisque suspiriis. d DEO optimo maximo soliciti rogamus; supplicesque precabimur, Humillimus tuus & de-

Tui Honoris observantissimi,

Humillimus tuus & devinctissimus Servus, IACOBUS DARIMPLIUS.

Alexander Cuninghamus.
Alexander Lenoxius.
Alexander Parkius.
Andreas Crucius.
Andreas Darimplius.
David Lenoxius.
Edvardus Loundaus.
Georgius Graius.
Hugo Beningus.
Hugo Campbellus.

Jacobus Darimplius.
Jacobus Laus.
Joannes Bodius.
Jotephus Johnsonus. Ang.
Robertus Brunc.
Robertus Laveus.
Robertus Muatus.
Samuel Fullartonus:
Thomas Vinetus.
Tobias Leggus. Anglus

THESES LOGICÆ.

THESIS I.

A A Διο Διο Διο Διο Διο Δια καλια, και σασα Μαθησιε διανοπτικη, εξ υπαρχοτες γινο βαι γιο σεως, Cap 1. lib. 1. Poster. Nec tamen potest omnis discursiva notitia, inductione 2 sensibus originem trahere.

11. Sunt ergo prima Principia naturaliter autossus que nec ut species impresse cum Intellectu concreantur, nec ut habitus sacultati à natura supera duntur, sed ipsus Intellectus naturales sœtus sunt, ex innata èvosa oblato objecto, non aliter prognati, quam sensationes à sensibus circa sensibilia promanant. Est etiam naturalis suavosa, que à primis immediatiores notitias colligendo veritatem deinceps venatur, usque ad ultimas conclusiones.

11 I. Ex notitiis ita collectis circa unum objectum, & ad unum finem ordinatis, disciplinæ coalescunt; & facultates pro ut ad eas exercitio determinatæ & inclinatæ acquirunt facili-

tatem, habitus totales seu disciplinares dicuntur.

III. Unitas Disciplinarum est extrinseca denominatio ab objecto & ordine ad finem desumpta, fundamentum quidem in re habens, ultimo tamen à bene placito, & autoritate Inventorum pendens : & qui Unitatem rigorosam, vel ab objecto formali, vel à fine intrinseco, vel ab abstractionis modo indagat, Nodum in scirpo quarit; quique nomina & numerum receptarum disciplinarum variare prasumit non minus est autoribus ingratus, quam ipse ineptus.

V. Disciplinarum tria sunt genera, Scientia Frudentia & Ars. Scientia objectum contemplando, mentem bono delectabili imbuit, Scientem facit; Prudentia objectum cognitum rectærationi conformat, bonoque honesto hominem instructum facit: Ars in objecti effectionem propositam Ideam secund um præcepta Artis præcise imitando tota propendit, bonumque uti-

le insequendo hominem peritum facit.

VI. Tres

THESES. LOGICE.

VI. Tres etiam sunt totales Intellectus habitus, ad Prædictarum disciplinarum notitias inclinantes, iisdeinque propterea nominibus insigniti, & eadem unitate in ratione habituum uniti: Nec intendit Aristoteles Cap 3. lib. 6. Eth. quinque habitus mentis enumerans totales & disciplinares accurate dividere, sed habitu Principiorum quem Intelligentiam, habituque conclusionum quem isthic Scientiam vocat, unum completum & disciplinarem habitum Scientiae significat, quem si insignis sit, & nobilis sapientiae elogio honorat.

VII. Qui præter prædictas disciplinas, & habitus alium etiam essentialiter Instrumentalem essingunt, & sibi sua positione contradicunt, (cum esse Instrumentum aut Instrumenta. rium quod toti entium latitudini est Accidens transcendentale, cuidam enti puta habitui faciunt essentiale;) & Aristoteli, qui loco citato expresse assirrant se omnes habitus enu-

merasse, quibus Intellectus verum dicit aut fallum.

VIII. Scientia & Prudentia Hominem ad statum perfectissimum & scientia tem naturalem erigere moliuntur, Ideoque olim sortes, nunc modestius servos stemmate inclarescunt, quam qui revelato sacra Theologia lumini opporunt, legem Natura legi Divina, Apartumos statumos, fontem rivulis, inaccessamque lucem suis objiciunt scintillis.

IX. Artes ut indigentiæ nostræ succurant inventæsunt, quæque exteriora corporis spectant Mechanicæ, quæ animam & interiora Liberales nuncupantur; Inter quas Logica tanto reliquis supereminet, quantum ipsa ratio quam intime persicit

aliis omnibus facultatibus humanis prælucet.

X. Quemadmodum ratio est Logica naturalis, Ita Logica ratio artificialis est, prout modum recte se exercendi consuctudine aut consuctudinis observatione, in regulas redacta, acquisivit, & quousque se ratio extendit, cousque & Logica. Nec est ratio ad Intellectivæ cognitionis esse, in vel extra disciplinas magis necessaria, quam Logica ad bene esse requisita.

XI. Cum non circa lossnulw, sed circa pomor ensenuns Logica

THESES LOGICE.

Logica versetur, rationem categorizandi, desiniendi, enunciandi, & discurrendi, brevissimis & notissimis regulis tradendo; disciplina est omnium clarissima, brevissima, & facillima; sed abstrusorum romadur & entium extraneorum irruptione misere oneratur, confunditur, & evertitur, ut quæ tenellis ingeniis esse debet Janua patentissima, siat præcipitium & labyrynthus inextricabilis.

XII. Hinc & ex immodica novitatis & jactantiæ titillatione de genere & objecto Logicæ commentatores in ipio vestibulo contendentes, suspensos diu, tandem frustratos hospites ab introitu arcent, & ut specimen sui primo aggressu præbeant, novum aliquid mirum aut singulare afterendo, verborum cothurnis consulto latitant, & cum totam quæstionem, de genere Logicæ licet scroli sciant, quomodo vox apažie & apartie pro recepta consuetudine, & reliquarum disciplinarum anologia accipi debeat, qua apažis operatio cujuscunque facultatis etiam Intellectus à priori dictamine quomodo sit operandum procedens; quæ si deliberationem per se requirat prudentiarum sinis est, sin minus proprie dicta est artium aparente, quo posito non dubium est, Logicam esse artem proprie dictam.

x111. Toxing appellatio nativa fignificatione & prima impositione, fabricationes extrintecas fignificavit; Unde opus externum, & instrumentum corporeum Arist. requisita docuit.

XIV. Objectum quod in rebus exemplaris sui inspectione logica producit, sunt notiones secundæ seu relationes rationis, ita inter se coaptatæ, ut Intellectui fiant Instrumenta, regulæ, modique sciendi, qui ergo conceptus formales objecta in Intellectus speculo representantes, pro ipso objecto accipiunt; merito cum cane Æsopico castigandi sunt, qui abjecta carne in slumen, imaginem arripuit; sed & severius sunt corrigendi, qui ipsa res conceptibus hisce extrinsecus denominatas, seu conceptus objectivos, pro objecto operationibus logicis producibilia amplectuntur.

X V. Enus summa genera eorumque species, naturas &

THESES. LOGICE.

affectiones, scientifice inquirere non magis est Logici; quam mensoris qui agros metitur & limitat, eosdem ad interna penetralia estodiendo, sontes, metalla, lapidicinas scrutari.

XVI. Logicus igitur ut mentis confusionem à rerum indistincta multiplicitate ortam expediat, entia perfecta, universalia & determinata, notissimis quibus potest inditiis apprehensa, disponit & ordinat, & ad perfecta imperfecta, ad universalia singularia, ad determinata indeterminata revocat: & has dispositiones Categorias vocat, quas sive decem, sive duodecem, sive sex constituat, in arbitro habet; & qui denatium numerum vel univocatione vel determinatione, vel prædicatione entium de singulari substantia accurate vindicant, de lana caprina dimicant.

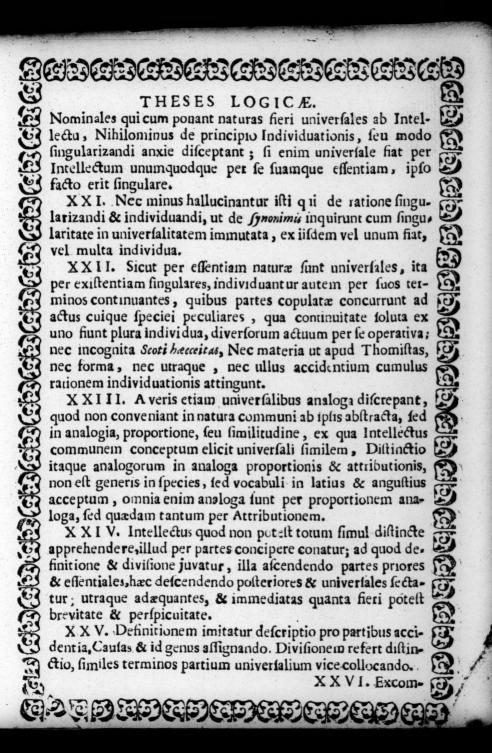
XVII. Universalia nec fiunt, nec formalizantur ab in tellectu abstrahente, comparante, aut confuso conceptu singularia apprehendente; atque ex Thomsstarum præcisione, & Nominalium confusione, non sit natura universalis, sed individua notio secunda in rebus resultans singulare facit in ge-

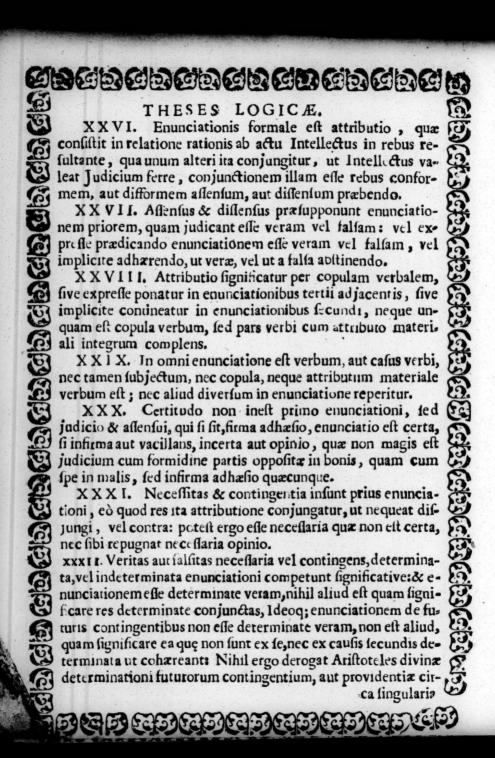
nere entium rationis.

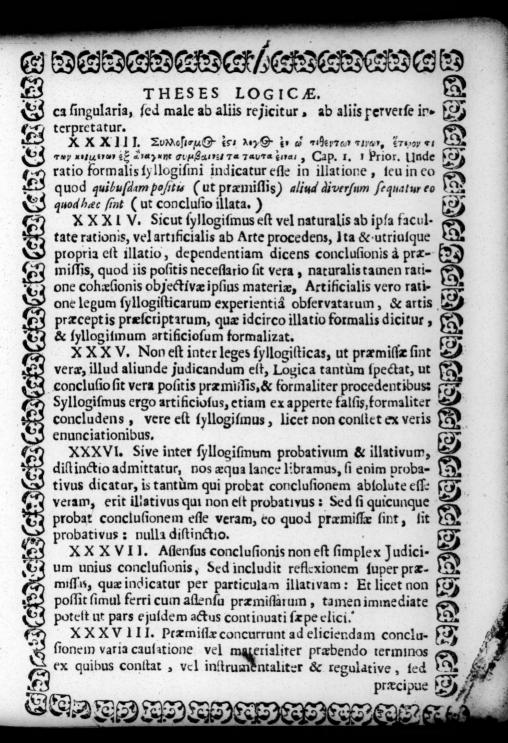
XVIII. A Transcendentibus autem vera universalia discriminantur, quod sint naturæ ex se & à parte rei ab inserioribus objective præcisæ, & per supervenientes disserentias determinabiles, transcendentia vero ipsa inseriora actu includant, nec sunt ad ea à parte rei determinabilia, sed jam determinata.

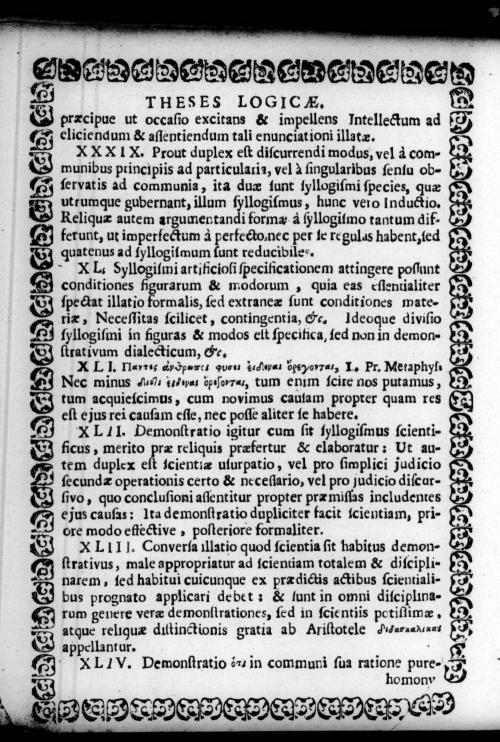
X IX, Naturæ superiores ab inferioribus nec prorsus realiter, nec pure per rationem, sed medio modo formaliter distinguntur, specificantur autem, & restringuntur per disserentias, seu formalitates ab eo inde petitas; quod sint principia diversarum facultatum, & operationum: Frustra ergo & inepte quæritur, quod ignotæ sunt nobis disserentiæ rerum, & formæ estentiales; cognitis enim ipsis entitatibus realiter distinctis, & assectionibus eorumque actibus, formalitates & disserentiæ specificantes ignorari nequeunt.

X X. Irridenda merito stultitia, se torquent Thomista, & Nominaus

THESES LGGICE.

homonymice convenit cum demonstratione sun in nomine demonstrationis, Nec est ulla ratio cur syllogismus necessarius ab essectu magis dicatur demonstratio; quam alius ullus in materia necessaria & evidenti.

X L V. Methodus inter Instrumenta Logica immerito neglecta jacet, quæ vix syllogismo cedit, reliquisque omnibus longè superemnet, pro nobilitate & utilitate officii sui: Nec minus ineptè ad ordinem propositionum in disciplinis restringitur, cum sit generale instrumentum, non solum in disciplinis, sed & in rebus omnibus ordinem & cohæsionem inveniens, unde distincte & ordinate apprehendi possint.

X L V I. Methodus ergo est Mater memoria, & omnia adminiculantia ad juvandam memoriam, in eo consistunt, quod in rebus alioqui consus & incoharentibus ordinem ponant &

cohafionem.

X L V I I. Ex his concinnatur Ars illa vulgaris un qua inventis suis juvat memoriam Intellectualem, qua à sacultate discursiva realiter non discrepat; nec est un quavan Ars à

Logica diversa, sed ejus pars.

X LVIII. Inconsulto Ars hæc vulgo impugnatur, Quod memoriam quam juvare molitur ipsam prærequirat; Ita enim Logica rationem quam perficit, conveniente gradu à natura positam præsupponit: Sed jactantia & vanitate Professorum, eminentes & miras Memoriæ facultates singulis indisserenter promittentium, ars alioquin utilis reprobari cæpit & malè audiri.

XLIX. Nihil est pure Lussos, sed potest in quibuscunque methodus inveniri, & in iisdem tanta methodi multiplicitas, quanta inventionis est fœcunditas, sta tamen ut alia

sit perfectior, aptior, & accommodatior.

L. Inadæquatè dividitur methodus in syntheticam & analyticam, melius tamen in naturalem, & arbitrariam, explicitam & implicită, & universim quotcunq; sunt genera modiq; ordinum, & quousque extendi possunt, consq; & methodus potest dilatari.

THESES

THESES METAPHYSICÆ.

THESIS I.

Ekar & તે મારદા મલોલક લે ગામનમદા, મે વંદીના દેવા ને પૂત્ર ને મદીના મની દેવા કર જ વિશ્વ છે જે જેવા તે જે જેવા તે જેવા તે જેવા તે જેવા તે જેવા તે જેવા તે જેવા

scientiis anteponendo.

11. Præferendæ ergo sunt disciplinæ, quæ sunt præcogno-scendæ, à quibus subsequentes pendent, & præcognita mutuantur, ipsæ verò ab iis non item; Logicæ ergo ut cogntaissima, ita & proxima est Metaphysica: secus enim per reliquas disciplinas indignè & enervatè dilaceratur, discerpitur, & consus præoccupatione identidem repetitur, nobilissima Scientia, & prima Philosophia; Unde ipsa integritate sua, & ornatu orbata, omittitur & negligitur.

III. Objectum Metaphylicæ (si de rebus vulgò & unanimiter explicatis sermo siat) omnibus notum est, & vix contraversum, sed de communi conceptu omnes rite comprehendente, lis est malè plerunque sedata, statuendo objectum Metaphysicæ ens qua ens est, sive enim reduplicativè, sive spe cisicativè particula Qua sumatur, inadæquatum est, & intricata hujus particulæ homonymia parcius uten-

dam merito postulat.

1 V. Communis conceptus objecti Metaphysicæ, optime statuitur ens immateriale, vel reali disunctione à materia, vel exclusione de essentia, vel reali præcssione per indisferentiam: (vt vocant) Illud igitur in se, suisque speciebus, secundum naturam, principia, & proprietates, generatim, & speciatim contemplatur Metaphysica.

V. Ens est quod habet essentiam, & essentia est id per quod unum quod que est id quod est: Essentia igitur non est attributum commune, realiter præcisum à singulis essentiis particu-

lativa

THESES METAPHYSICE.

larium entium, primò per se communiter & essentialiter competens enti, & per ens inferioribus, sed ipsas peculiares essentias inferiorum, includit conceptu consuso ex communi analogia, quam unaquæque habet ad ens quod constituit unitas, atq; ita enti in communi attributas.

VI. Sunt enim quædam Attributa communia, quæ superioribus primo & per se competunt, & per illa inferioribus communicantur, sunt que simplices proprietates per se unitatem habentes: sed sunt alia quæ inferioribus primò & per se quadrant, & in se divisa ex communi analogia & similitudine ab
intellectu uniunturs & naturæ superiori attribuuntur; cujusmodi sunt Essentia, Existentia, & reliqua communia attributa

Metaphysica.

VII. Ipsum igitur ens quod essentiam formaliter dicit, non est natura communis, aut naturæ gradus à parte rei, seu objective ab omnibus inferioribus præcisus, ab iisque distinctam habens formalitatem & constitutionem, sed actu includit inferiora, prout aradoras inter se conveniunt omnia, quod aliquam habeant essentiam aut constitutionem atque per nomen & conceptum formalem entis representatur, vel immediata ejus divisio, vel alia quælibet plena & nota sub disjunctione membrorum.

VIII. Inutilis igitur est disceptatio quibus disterentiis ens restringatur ad inferiora, quæ actu includit, & ad quæ jam per se determinatum est, & identificatum. Eo ergo modo ens à suis inferioribus abstractum asserimus, quo Nominales abstrahi volunt Universale, per conceptum consusum, vel

Thomittæ per præcisionem formalizari.

1X. Sed in eo ab iis discrepamus, quod Naturis Universalibus, quæ peculiares gradus essentiæ suæ abstractos habent ab essentiis specificis omnium inferiorum non ita abstractas hi per Intellectum concipimus, sed in se abstractas reperiri, atque illud discrimen inter verum Universale & Anologum assignamus.

X. Ens

ea preapreament propression of the contraction of t

THESES. METAPHYSICE.

X. Ens ergo sic est Analogum, respectu De 1 & Creaturarum, substantiæ & accidentis; Quique ad synonymitatem, naturam à parte rei præcisam, priorem, & indisferentem requirunt, & tamen enti respectu De 1 & createrarum competere tuentur, merito explodendi sunt, quod ens reale faciant, quod nec Deus est, nec à Deo dependens, sed prisus & in se indisferens, ut disferentiis restructum siat vel Creatur vel creatura.

XI. Elucescit hinc implicatissimum illud negotium afsignandi enti adæquata attributa, quæ tamen à suo subjecto
sunt distincta, cum enim per ens inferiora significentur, quæ
omnia sua habent attributa à se distincta, & analogica similitudine singulis competentia, possunt omnia ex communi
analogia unita, de ente reciproce prædicari, & tamen ab
omni ente subjectante sunt distincta, non ut ejus species, sed
proprietates.

XII. Non est necesse attributa illa esse realiter diversa ab entibus subjectantibus, nec sussiciunt puræ negationes superadditæ ad earum constitutionem, nec dantur modi a tota entium latitudine diversi quibus formalizentur, sed saltem sunt mutuæ relationes quæ entibus vicissim competunt, sive

alis, five sibimet referantur.

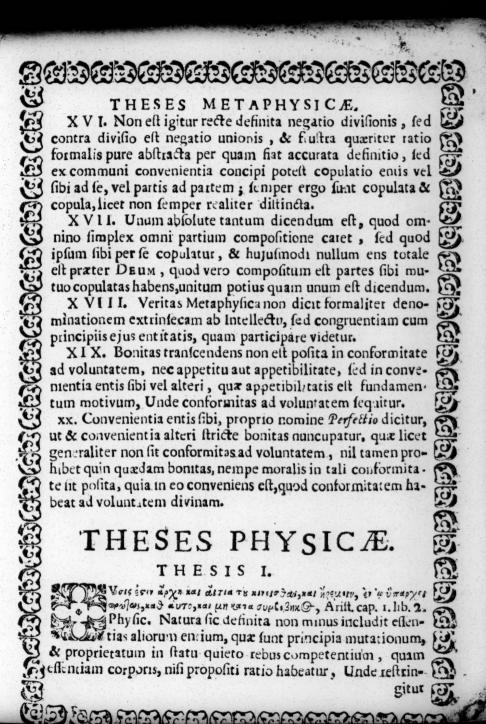
XIII. Enti ut abstractum est ab omnibus inferioribus, seu in suppositione simplici (ut vocant) nullæ competere posiunt proprietates, sed tantum ut in sua inferiora quæ actu includit, distribui potest.

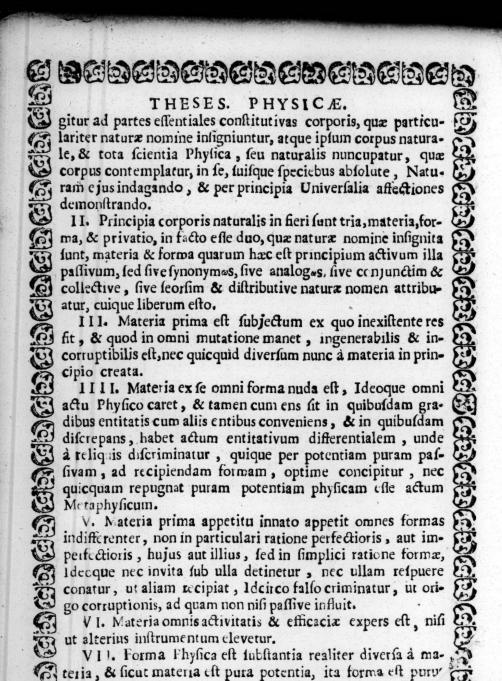
X 1 V. Adæquata entis attributa quæ sine dissunctione cum eo recurrunt sunt tria, Unitas, Veritas, Bonitas; nec est necesse perfectionem à bonitate stricte sumpta distinguere, ut

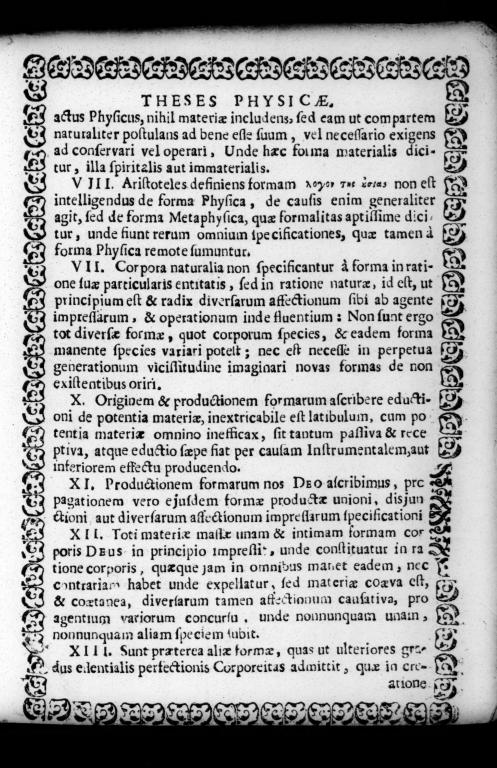
fiant quatuor.

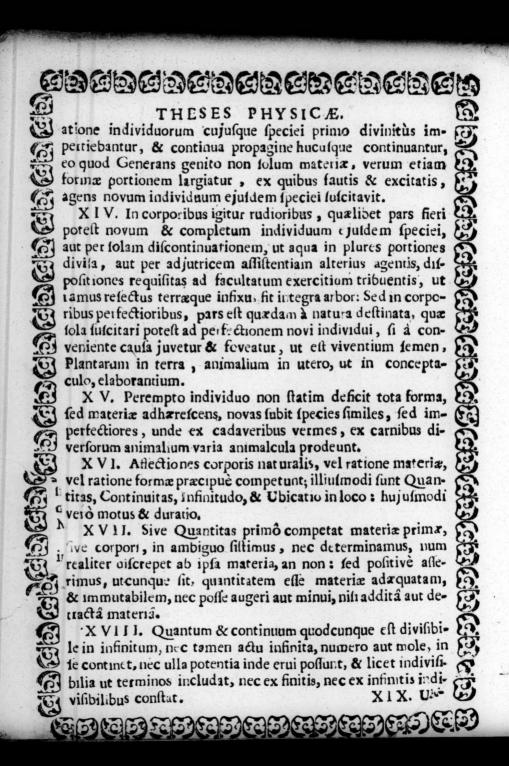
X V. Unitas transcendentalis non est proprietas distincta à particularibus entium unitatibus, sed numericam singularium, formalem universalium, continuativam continuorum, &c. actu includit prout in communi analogia conveniunt, quod sua subjecta copulent.

X VI. Nor

न्द्र तर विद्यात्रकार का स्वापन विद्यात्रकार के विद्यात्रकार विद्यात

THESES PHYSICE.

XIX. Ubicatio est extensio corporis, prout spacium omnibus dimensionibus sibi æquale impenetrabiliter occupat, locumque ut terminum essentialiter spectat, qui ideirco non est superficies ambiens, ex accidente tantum apposita, sed ipsum spatium seu interstitium, quod abesse nullo modo potest.

XX. Potest tamen analogica attributione, termini extrinseci, pro tetminato, superficies dici locus extrinsecus, Ideoque locus ab Arist. definitur superficies corporis continentis, immobilis, prima; non excludendo ipsum spacium, sed veterum intervalium, ab ipso explicatum: immo immobilem superficiem asserndo, astruit spacium esse ipsum locum internum, superficiem vero e jus terminum, nam ut terminus tantum, immobilis spacii, superficies immobilis dicitur.

XXI. Mutatio ergo superficiei in ratione sua, non est mutatio loci seu latio, sed mutatio superficiei, ut est terminus ex-

trinfecus, spacii immobilis.

XXII. Quantitatem à Corpore, aut impenetrabilitatem à quantitate abesse repugnat: ergo & plura corpora in codem loco adæquato simul esse non minus implicat.

XXIII. Atque unum corpus, secundum se totum, in pluribus locis esse, nec verius est nec possibilius, quam ipsum

à se separari.

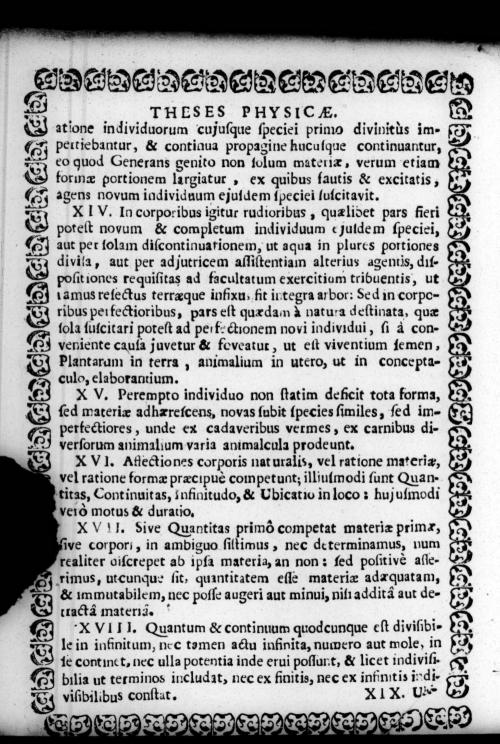
XXIV. Motus est actus entis in potentia, quatenus in potentia est, non ad ulteriorem, sed ad eundem actum; & sic definitus, omnem mutationem, etiam instantaneam includit, nec solum ad Physicas, sed etiam ad alias quascunque mutationes extenditur, nis intento Physosophi restringatur.

XX V. Motus realis ut mutationi contradistinctus, tres tantùm habet species, accretionem, alterationem, & lationem. Generatio enim instantanea est, corruptio & decretio non sunt

mutationes reales & politiva.

XXVI. Rarefactio & condensatio, non sunt motus ad quantitatem, sed alterationes quibus figura corporis mutatur, x corporis tenuioris subingressu, per ejus poros aut meatus,

un

लक्षा इत्या इत्या विकास स्वाय स्वया स्वया हिन्द्र हिन्द्र

THESES PHYSICE.

XIX. Ubicatio est extensio corporis, prout spacium omnibus dimensionibus sibi æquale impenetrabiliter occupat, locumque ut terminum essentialiter spectat, qui ideirco non est superficies ambiens, ex accidente tantum apposita, sed ipsum spatium seu interstitium, quod abesse nullo modo potest.

XX. Potest tamen analogica attributione, termini extrinseci, pro tetminato, superficies dici locus extrinsecus, Ideoque locus ab Arist. definitur superficies corporis continentis, immobilis, prima; non excludendo ipsum spacium, sed veterum intervallum, ab ipso explicatum: immo immobilem superficiem asserendo, astruit spacium esse ipsum locum internum, superficiem vero e jus terminum, nam ut terminus tantum, immobilis spacii, superficies immobilis dicitur.

XXI. Mutatio ergo superficiei in ratione sua, non est mutatio loci seu latio, sed mutatio superficiei, ut est terminus ex-

trinfecus, spacii immobilis.

XXII. Quantitatem à Corpore, aut impenetrabilitatem à quantitate abesse repugnat: ergo & plura corpora in eodem loco adæquato simul esse non minus implicat.

XXIII. Atque unum corpus, secundum se totum, in pluribus locis esse, nec verius est nec possibilius, quam ipsum

à se separari.

XXIV. Motus est actus entis in potentia, quatenus in potentia est, non ad ulteriorem, sed ad eundem actum; & sic definitus, omnem mutationem, etiam instantaneam includit, nec solum ad Physicas, sed eriam ad alias quascunque mutationes extenditur, mis intento Phylosophi restringatur.

XX V. Motus realis ut mutationi contradistinctus, tres tantùm habet species, accretionem, alterationem, & lationem. Generatio enim instantanea est, corruptio & decretio non sunt

mutationes reales & politiva.

XXVI. Rarefactio & condensatio, non sunt motus ad quantitatem, sed alterationes quibus signra corporis mutatur, ex corporis tenuioris subingressu, per esus poros aut meatus,

26 W 3 h c 2 C W 3 h c 2 6 W 3 h c 2 6

THESES PHYSICA.

unde manente quantitate eadem, corpus ulterius extendi videtur.

XXVII. Alteratio nec fit mutatione totius præexistentis qualitatis, nec solum firmiore radicatione in subjecto, sed addendo gradum ulteriorem qualitati præexistenti, qui gradus est qualitas partialis, præexistenti similis; & insulse quæritur num ejustem sit, an diversæ speciei, heterogenea, an homogenea cum concurrat in eadem identitate numerica, & individuali.

X X V I I I. Prima specifica divisio corporis est, in simplex, & mistum, quæ non disterent per diversas formas Physicas, reciproce utrique competentes, sed per abstractas formalitates Metaphysicas, Ideoque divisio est Metaphysica magis quam Physica. Similis etiam divisio est corporis simplicis in Cœlum & Elementa.

XXIX. Elementa mundi sunt quinque, misti sunt quatuor. Terra, Aqua, Aer, Ignis, Sed num sit Elementum ignis in concavo lunæ, cum reliquis Elementis proportionem servans, pro arbitrio quisque discurrat: Utcunque Ignis vere est

Corpus simplex, & ex Elementis unum.

XXX. Singula Elementa suam requirunt proportionem, quam præcise determinare durum est. Verum proportio illa non conssisti in quantitate, sed in raritate, & partium positione, quam singula Elementa naturaliter exigunt, Ideirco cum pulvis bombardicus inslammatus, subito de loco arcto prosisti, majoremque occupare videtur locum, Id non sit, quia eadem materia majorem inslammando accepit quantitatem. Sed quia in Ignem versa, naturaliter postulat partium dilatationem, & raritatem, per Corporis subtilioris permeationem, ad quod suscipiendum prorumpit, & susceptum luce sua illuminat, Et ut unum Corpus indiscretum continet, cum tamen revera sunt duo.

XXXI. Elementa gravia naturali impetu ex interno principio moventur deorsum, versus centrum universi, & non ut ad

THESES PHYSICE.

Flementum soum, Unde tota Terra, juxta sphæram lunæ posita, ad centrum descenderet, aut ibi detenta, una ejus particula sola demissa, nec appetitum suum amittit, cum ejus dem
Elements interventu sistitur, sed manet pussus & compressio
vel ad latera, vel deorsum, sed quoniam pari essicacia, corporum à latere circumpositorum sistitur, respectu corporis
subjecti non gravitat in suo loco.

escat, an potius quod leve dicitur cum tantum minus grave sit, gravioris compressione surfum protrudatur, agat quisque

pro placito.

XXXIII. Missio est miscibilium alteratorum unio, non per consusionem, neque per continuationem, sed per unam communem formam, aut formalitatem, in qua ut in copula omnes partes materiales missi conveniunt.

XXXIV. Productio corporis animati est mistio, nec requiritur ad rationem mistionis ut elementa miscibilia statim

ante generationem pura fint, aut dissuncta.

X X X V. In corpore animato, non est forma misti diversa à corporeitate & anima, sed in ea miscibilia uniuntur in

unitate unius corporis, & speciei.

XXXVI. Anima est actus primus corporis organici, potentia vitam habentis, in eo ergo ab aliis formis distinguitur, quod diversas habeat facultates vitales, & distincta instrumenta corporea, quibus exerceantur.

X X X V I 1. Infulsum figmentum est unius animati plures esse animas, aut succedentes aut consistentes, sed una anima

omnes facultates in se continet & exerit.

XXXVIII. Facultates animæ nec simpliciter ejus substantiæ identificamus, nec tantam multitudinem divertarum facultatum accumulatam probamus, ut tot sint sensus externi, tot interni, tot sacultates intelligentes, agentes, & pasentes, sed medio modo, unam facultatem cognoscentem,

C 2 appetentem

विकास के तिकास के विकास के विकास कि कि विकास कि कि

THESES PHYSICE.

appetentem, & moventem, ab ipsius animæ substantia distinguimus, & ad eas prædictas omnes facultates revocamus: quas sive facultatum aliquatenus distinctarum nomine, sive unius diversimode se exercentis, appellare placeat, cuique licitum esto.

XXXIX. Nulla fit sensatio in sensorio externo distincta à perceptione in sensu communi, sed una est apprehensio quæ dem afficitur sensorium, apprehendit objectum ut præsens, & ideirco externa dicitur, quia organum externum tum afficitur.

X L. Ad sensationem requiritur objectum, sensibile, sensorum, & impressio sacta ab objecto, in sensorio objectum representans, ideoque & species impressa dicta. Ratio autem excitandi animam ad notitiam eliciendam, est naturalis sympathia anima & corporis, durante unione inter eas, qua quodcunque corpus patitur, simile quid in anima representatur, hinc etiam sensus gaudii, doloris &c.

X L 1. Instrumentum hujus sympathias est cerebrum, quod cum varie afficitur, apprehensio etiam similiter alteratur: ut cum in cerebro ex Plethora spiritus requiescunt, sit somnus, & licet objecta speciem producant in sensoriis, nulla

perception

XLII. Futiles sunt nugæ quæ ponuntur de receptione specierum in ipsa anima, aut de speciei impressæ deportatione, à spiritibus animalibus ut vehiculis, à sensorio ad cerebrum, aut phantasmatum illuminatione ab Intellectu Agente, novarumque specierum intelligibilium essabricatione, in Intellectu patiente impressione aut in memoria ut in promptuario conservatione.

XLIII. Dicimus Animam unam habere cognoscendi sacultatem, qua objectum afficiens sensorium, prout afficit, naturali sua sympathia percipit, ejusque representationem elicit; quæ est actus simplicis apprehensionis, nec aliam agnoscimus speciem expressam. Dein alios actus de eodem

object !

THESES MATHEMATICE.

objecto prosequitur, qui dum non transcendunt belluinam persectionem, Phantasmata dicuntur: Devique puriores colligit, & Species Intelligibiles, Actus, Intellectus, Verba mentis, appellantur: Ex quibus facultas ad similes actus eliciendos facilitatur: atque ex diversis his operationibus, sensus, Phantesiæ, Intellectus, memoriæ nuncupationem sortitur, una illa cognoscendì facultas,

XLIV. Facultas etiam appetens prout ad objecta crassiora tendit, & vehementiore impetu spiritus commovet, corpusque alterat, Appetitus Sensitivus dicitur: sed ut modo puriore circa sublimiora objecta versatur, Voluntas nun-

cupatur.

œ්&ස්&ස්&ස්&ස්&ස්&ස්

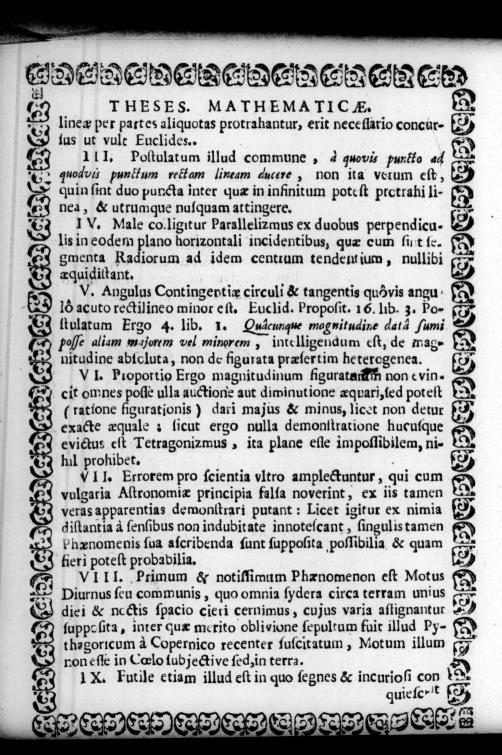
THESES MATHEMATICÆ.

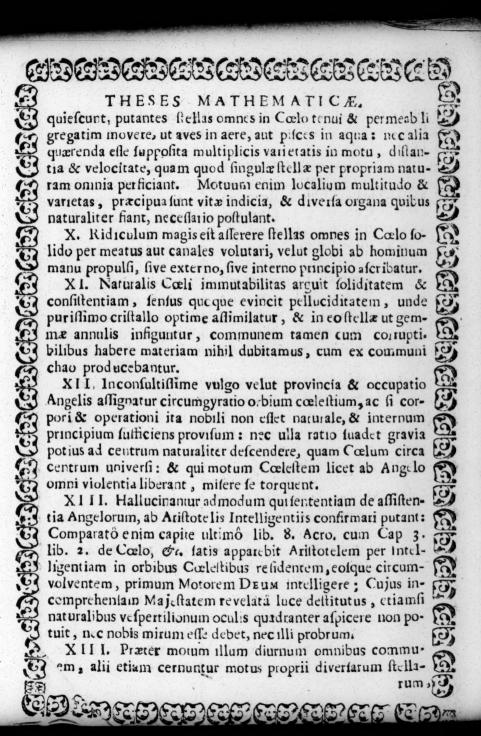
THESIS I.

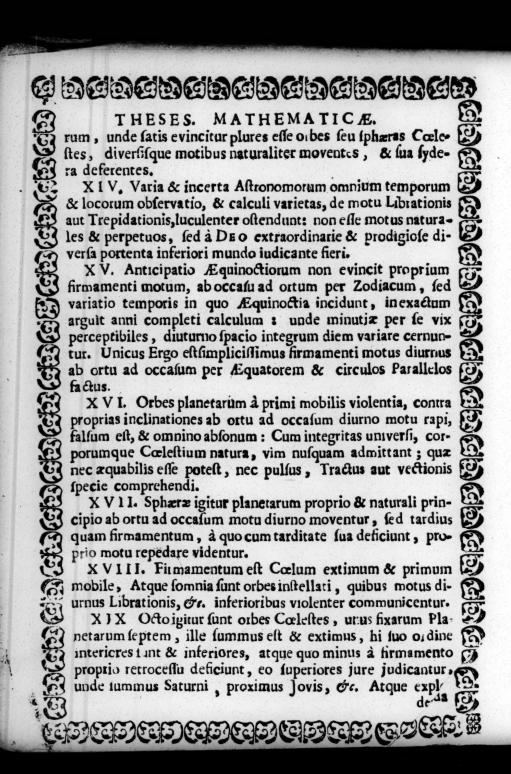
Scientiarum pure Mathematicarum certitudo reliquis eousque supereminet, ut earum respectu, Conjecturales tantùm dici mereantur: Atque mistarum incertitudo non est orta à principiis Methematicis, sed Physicis conjunctis: Nihilominus quædam sunt in abstracta etiam Mathesi vulgo admissa, quæ non sunt usquequaque vera.

11. Frustra tam sollicita subtilitate ostendere conatur Cardanus, per circulorum congeriem ad unum punctum unius rectæ tangentium, & alia recta inclinante sectorum, duas rectas lineas inclinantes, in infinitum posse protrahi & nusquam concurrere, contra Euclid: lib. 1. Possul: 13. Ex infinitudine enim quantitatis generaliter id evincitur, quia per infinitum processum potest protractio progredi, & nunquam desicere medium inclinationis spacium, si procedatur per partes proportionabiliter minores & non aliquotas: sed si

्य स्वास्त्र स्व

ध्य एक ध्याप्रकृति । ज्या कि व्याप्त के स्थापित विकास ।

THESES METAPHYSICE.

denda est chimæra Copernici ponentis solem immobilem mundi centrum, sirmamentum etiam immobile, atque terram

cum planetarum orbibus mobilem.

XX. Miz ésacs outal annois rala quen, Arist. 2. de Cœlo: Obliquus ergo planetarum retrocessus per Zodiacum sieri non potest per orbes tantum, qui non tantum à primo mobili tarditate sua eadem linea in qua promoventur, desicient; verum sicut versus ortum, desiciendo retrocedunt, ita versus septentrionem & meridiem vice versa vergunt.

X X I. Perfici igitur supponimus, per Cyclum in magni orbis Crassitie immersum, proprioque motu circa suum centrum rotatum à Septemtrione ad miridiem, secando aquatorem per angulos obliquos; qui eodem spatio revolutionem suam complet, ac Planeta suum retrocessum; unde ex utroque,

motus proprius cujusque Planetæ completur.

XXII. Unum idemque corpus pluribus motibus simul ferri non est possibilius, quam plura loca simul occupare: potest tamen à variis moventibus ejusdem corporis motus variari, ut si moventia sint è diametro opposita & ex aquo efficacia, omnino impediatur: si alterum efficacius, proportionaliter movebitur mobile: si vero in transversum ferantur, mobile neutrius motum exacte sequetur, sed medio modo feretur: ut si utriusque moventis motus sint latera, verus motus mobilis ab utroque impulsi, erit diagonius.

XXIII. Planeta igitur uno tantum motu fertur sed à diversis moventibus modificato; ita per orbem fertur ab oriente ad occasum motu diurno, quo paululum deficit à motu primi mobilis: per Cyclum vero in altera medietate ad miridiem, in altera ad Septentrionem promovetur; unde motus ejus proprius partum sit ab occasu ad ortum per retrocessum orbis, partim a Septentrione ad miridiem & contra per suum Cyclum, sed neutrum motum directe sequitur, sed obliquo motu medio retrocedit, per Zodiacum, nonnunquam versus meridiem, nonnunquam versus septentrionem, oblique procedendo.

D

XXIV. Com-

THESES ETHICAL.

XXIV. Commune illud Phænomenon planetarum, quod nonnunquam velocius nonnunquam tardius moveantur, magis etiam minusve à nobis distant, Clarissime per Cyclum ostenditur, in cujus parte superiore à nobis distat plus quam in inferiore, per quantitatem diametri sui Cycli, cum etiam Cyclus Æquatorem secet ad angulos obliquos, in altera medietate paululum vergit versus orientem, in altera versus occasum: unde nonnunquam auget, nonnunquam minuit ejus in orbe retrocessum.

X X V. Peculiaria insuper cernuntur Phænomena in quibusdam Planetis, quod veloces, retrogradi & stationarii conspiciantur, quas varietates præstari supponimus per Epicyclum majori Cyclo immersum, unde retrocessus augetur mi-

nuitur vel compensatur.

THESES ETHICÆ.

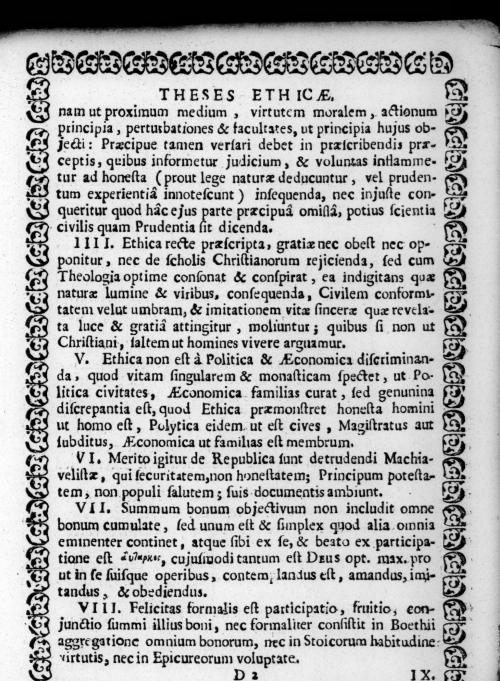
THESIS I.

Pomois ésir égis juda hoss andes apartien aspi ta ar spomina a partien aspi ta ar spomina a partien materiale cujuscunq; habitus practici circa quod fit operatio, illud vero formale cuod operatione in illo producitur, in disci-

plina proponitur, & præceptis præscribitur.

11. Ethicæ ergo objectum non est homo qui eam subjectat, nec selicitas ad quam obtinendam, objectum suum ut medium insequitur, Nec actiones humanæ quæ non sunt operabiles, sed objecti operabilis operationes, at ut definite expressit Philosophus τα ἀνδρωπια ἀναθα id est, bona humana quæ sunt in hominis potestate, æ ab eo agibilia, Objectum vero sermale quod in iis agendum molitur, est honestas, ita ut completum objectum sit agibile honestum.

I.11. Ethica explicat felicitatem ut finem, Actionem bo-

विस्कृतिक विकासिक विकासिक विकासिक वि

